

KOTOUTTAMIS- OHJELMA

Hyväksytty KH xx.xx.2022 § ???

Hyväksytty KV xx.xx.2022 § ???

Versio

Päivämäärä 16.6.2022

TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

 Tohmajärvi
tolokku ja toimelias

Sisällys

1	JOHDANTO	3
2	KOTOUTTAMISLAIN MUKAISET TAVOITTEET JA MÄÄRITELMÄT	4
3	VIRANOMAISTEN TEHTÄVÄT MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISESSA	5
4	PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN	6
	4.1 Työllistymisen edistäminen	6
	4.2 Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	7
	4.2.1 Sosiaalipalvelut	7
	4.2.2 Terveyspalvelut	8
	4.3 Sosiaalisten suhteiden ja kontaktien mahdollistaminen	9
	4.3.1 Varhaiskasvatus	9
	4.3.2 Esi- ja perusopetus	10
	4.3.3 Kulttuuri	11
	4.3.4 Liikuntatoimi	11
	4.3.5 Nuorisotoimi	12
	4.3.6 Kirjasto	13
	4.4 Asuminen ja asumispalvelut	13
	4.5 Tulkkaus- ja käännöspalvelut	14
	4.6 Henkilökohtaisen kotoutumissuunnitelman laatiminen	15
5	NEUVONTA- JA OHJAUSTOIMINNAN VAHVISTAMINEN	15
6	KOTOUTTAMISTOIMIJOIDEN OSAAMISEN VAHVISTAMINEN	15
7	KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI	16
8	TIEDOTUS	16
	LÄHTEET	16

1 JOHDANTO

Lait määrittelevät kuntien toimintaa ja myös sitä, mitä kotouttamisessa tulisi ottaa huomioon. Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) astui voimaan 1.9.2011. Lakia sovelletaan kaikkiin Suomeen muuttaneisiin henkilöihin, joilla on oleskelulupa, mutta ei Suomen kansalaisuutta. Lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista sekä maahanmuuttajien mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti suomalaiseen yhteiskuntaan sen jäsenenä. Myös tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat keskeisiä ajatuksia laissa. Siinä myös määritellään kotoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä vastuutahoja kotouttamisen osa-alueilla.

Yksi kunnan velvollisuuksista laissa on laatia kunnan kotouttamisohjelma kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi. Lisäksi kuntalaki toteaa: Kotouttamisohjelma otetaan huomioon myös kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa (Kuntalaki 65§).

Tohmajärven kunnan kotouttamisohjelma on hyväksytty edellisen kerran kunnanvaltuustossa 08.02.2016.

Tämä kotouttamisohjelma kumoaa vuonna 2016 hyväksytyt ohjelman.

2 KOTOUTTAMISLAIN MUKAISET TAVOITTEET JA MÄÄRITELMÄT

Kunta vastaa kotouttamisohjelman laatimisesta ja yhteistyön käynnistämisestä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), Te-palveluiden, Kansaneläkelaitoksen ja muiden kunnan alueella toimivien viranomaisten on osallistuttava oman toimialansa osalta ohjelman laadintaan, toteutukseen ja seurantaan.

Tämä ohjelma pohjautuu ennen kaikkea kunnan velvollisuuksiin, joita ovat mm. kotouttamisen yhteensovittaminen paikallistasolla, kunnan palveluiden soveltuvuuden varmistaminen myös maahanmuuttajille, laissa tarkoitettujen toimenpiteiden ja palveluiden järjestäminen tarvittavassa laajuudessa sekä henkilöstön osaamisen kehittäminen.

Kotouttamisohjelma on keskeinen väline, jolla voidaan vaikuttaa kotouttamisen sisältöön. Ohjelmassa tulisi ottaa huomioon kaikki kunnan alueella asuvat maahanmuuttajat oleskelun perusteesta riippumatta. Kotouttamisohjelma voidaan laatia kuntakohtaisena tai seudullisena.

Myös paikalliset maahanmuuttaja-, kansalais-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat osallistua ohjelman laadintaan, toteutukseen ja seurantaan. (esim. SPR, Nurkkala, Värtsilän pitäjähdistys, seurakunnat)

Kunnan vastuulla on kutsua muut kotouttamisen kannalta keskeiset paikallistahot mukaan ohjelman laadintaan ja sen toimeenpanon seurantaan. Kunnan tulisi lisätä erityisesti sen alueella asuvien maahanmuuttajien ja järjestöjen osallisuutta ohjelman laadinnassa.

Ohjelmassa mainittuja keskeisiä määritelmiä:

Maahanmuuttaja = Yleiskäsite henkilölle, joka on muuttanut maasta toiseen. Käsitteellä viitataan yleensä henkilöihin, jotka ovat syntyneet ulkomailla. Sekä maahanmuuttaja- että ulkomaalaistaustainen -käsitteillä viitataan kaikkiin eri perustein Suomeen muuttaneisiin henkilöihin. Perusteita ovat esimerkiksi perhesyyt, työ, opiskelu tai lähtömaan tilanteesta johtuva pakolaisuus.

Ulkomaalainen = Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Pakolainen = Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR katsoo olevan pakolainen.

Turvapaikanhakija = Henkilö, joka hakee kansainvälisen suojelun tarpeeseen perustuvaa oleskelulupaa (turvapaikkaa) vieraasta valtiosta.

Vieraskielinen = tarkoittaa henkilöä, jonka kieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Käsitettä vieraskielinen on vaikea määritellä yleispätevästi. Sen käyttö ei välttämättä vastaa tarkoitustaan eikä anna oikeaa kuvaa kielten välisistä suhteista. Tarpeen mukaan on syytä selventää sen merkitystä.

Kotouttaminen = Viranomaistoimenpiteet, joilla yksilön kotoutumista edistetään hyvinvoinnin, terveyden, koulutuksen ja työllisyyden lisäämisen keinoin.

Kotoutuminen = Kaksisuuntainen prosessi, jonka tavoitteena on, että maahanmuuttaja kokee olevansa yhteiskunnan täysivaltainen jäsen. Kotoutumisprosessissa tavoitellaan uudessa kotimaassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksumista, jotta maahanmuuttajalla on mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan ja muun muassa työllistyä.

Kotouttamisohjelma = Kerrottu yllä.

Kotoutumissuunnitelma = Kotoutumissuunnitelman avulla tuetaan maahan muuttaneen pääsyä yhteiskunnan yhdenvertaiseksi jäseneksi erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa. Kyseessä on yksilöllinen kotoutumista tukeva suunnitelma, jonka maahan muuttanut laatii yhteistyössä paikallisviranomaisten (kunta ja/tai TE-palvelut) kanssa.

3 VIRANOMAISTEN TEHTÄVÄT MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISESSA

Kotouttamisen onnistuminen edellyttää yhteistyötä kunnan sosiaali-, terveys-, sivistys- ja asuntotoimen, TE-toimiston, ELY-keskuksen, Kansaneläkelaitoksen, Poliisin, maahanmuuttaja- ja kansalaisjärjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen ja seurakuntien sekä muiden paikallisten tahojen välillä.

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisessa.

TE-toimisto huolehtii työvoimapolitiittisten toimenpiteiden sekä työvoimapalvelujen järjestämisestä.

Kotouttamisohjelman tavoitteena

- maahanmuuttajat saavat perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, perusoikeuksista ja velvollisuuksista työelämässä.
- maahanmuuttajat saavat sellaisen kielitaidon, jonka perusteella he voivat työllistyä tai jatkaa opintojaan.
- luku- ja kirjoitustaidottomat tai muutoin vähän peruskoulutusta saaneet saavat ne ja täydentävät opintojaan.
- maahanmuuttajat saavat mahdollisuuden kosketukseen maan asukkaisiin ja yhteiskuntaelämään.
- maahanmuuttajat osallistuvat tasavertaisina yhteiskunnan jäseninä taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään.

Alueellisella tasolla hoidetaan kotoutumisen seuranta-, valvonta- ja kehittämistehtäviä. Tärkeitä toimijoita ovat ELY-keskus, aluehallintovirasto sekä maakuntaliitot. Myös alueelliset järjestöt ja eri hankkeet osallistuvat alueellisen kotouttamistyöhön.

4 PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

4.1 TYÖLLISTYMISEN EDISTÄMINEN

Maahanmuuttajan oikeus tehdä töitä ja opiskella alkaa heti sen jälkeen, kun hän on rekisteröinyt tilapäisen suojelun hakemuksen poliisilla tai rajaviranomaisella. Oleskeluluvan saatuaan hän voi ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi.

Jos maahanmuuttaja on Suomessa turvapaikanhakijana, saa hän tehdä ansiotyötä kolmen tai kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun on hakenut turvapaikkaa.

Viisumivapaasti Suomessa oleva maahanmuuttaja voi työskennellä tietyissä tehtävissä ilman oleskelulupaa.

Jos taas maahanmuuttajalla on työpaikka Suomessa, voi hän hakea oleskelulupaa myös sen perusteella.

TE-toimiston alkuvaiheessa tarjottavia kotoutumispalveluja ovat:

- maahanmuuttajan ohjaus ja neuvonta
- alkukartoitus
- kotoutumissuunnitelma
- kotoutumiskoulutus

Tohmajärven kunnan työllisyyspalvelut toimivat kunnanvirastotalolla osoitteessa Järnefeltintie 1.

Työllisyyskoordinaattori, 050 433 5802

Työllisyyspalveluissa voi asioida esimerkiksi:

- jos tarvitset apua työkokeilu- tai työpaikan etsintään
- tarvitset neuvoja opiskeluun tai oppisopimuskoulutukseen liittyen
- tarvitset tukea sairauspäiväraha / eläkeasioiden selvittelyyn
- sähköisten asiakirjojen tekemisessä/ tukea sähköisessä asiointissa

Työnhakijaksi te-palveluun on mahdollista ilmoittautua internetin kautta, ilman sähköistä tunnistautumista.

<https://asiointipalvelu.ahtp.fi/forms/1>

Työllistymisen edistämiseen liittyvissä asioissa lisätietoa antaa:

www.migri.fi

www.te-palvelut.fi

Henkilöasiakkaiden valtakunnallinen puhelinpalvelu: 0295 025 500 (arkisin klo 9–16.15)

TE-palveluiden venäjänkielinen henkilöasiakkaiden palvelunumero 0295 020 715 (ma-pe klo 9–16.15)

4.2 TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

4.2.1 Sosiaalipalvelut

Valtakunnallisessa sote-uudistuksessa rakennetaan uusi hallinnollinen rakenne vastaamaan sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä. Jatkossa hyvinvointialueet järjestävät maakunnissa sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen.

Siun soten tuottamat palvelut siirtyvät Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja ovat mm.

- Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus
- Sosiaalinen kuntoutus
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta
- Lapsiperheiden kotipalvelu
- Perhetyö
- Kotihoito
- Omaishoidon tuki
- Asumispalvelut
- Ikäihmisten palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Siun sote myöntää alueellaan täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen, joita perustoimeentulotuen asiakas voi tarvita.

Erityislainsäädännön perusteella järjestettäviä sosiaalipalveluja ovat mm. lastensuojelu, vammaispalvelut, kehitysvammaisten erityishuolto, kuntouttava työtoiminta ja perhehoito.

Lastensuojelulainsäädäntö ja sosiaaliviranomaisten toimintavelvoite koskee kaikkia maassa oleskelevia lapsia. Myös maahanmuuttajalasten asioissa viranomaisia velvoittavat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus suojeluun sekä lapsen oikeus tulla kuulluksi itseään koskevissa asioissa.

Vammaiset henkilöt käyttävät ensisijaisesti yleisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Erityislainsäädännön perusteella järjestettäviä vammaispalveluja ovat mm. apuvälinepalvelut, asunnon muutostyöt, henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelut, palveluasuminen sekä perhe- ja laitoshoido.

Kehitysvammaisille järjestettäviä erityishuollon palveluja ovat mm. asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta.

Kuntouttava työtoiminta on kunnan järjestämää toimintaa, jonka tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle.

Kunnalliset sosiaalipalvelut kuuluvat myös maahanmuuttajille.

Lisätietoa:

www.siunsote.fi/tyoikaisten-sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelupuhelin +358 013 330 5321 (ma – pe klo 9–15)

4.2.2 Terveyspalvelut

Tohmajärven kunnan terveyspalveluista vastaa Siun Sote.

Terveyspalvelut jakautuvat perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon.

Perusterveydenhuollon palvelut tuotetaan terveysasemalla, joka sijaitsee osoitteessa Takkunurmentie 9, 82600 Tohmajärvi.

Erikoissairaanhoidon tarkoittaa erikoisalojen mukaisia tutkimuksia ja hoitoja. Erikoissairaanhoidon palvelut järjestetään Pohjois-Karjalan Keskussairaalassa, joka sijaitsee osoitteessa Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu.

Tohmajärven terveysasemalla on tarjolla mm. seuraavia palveluita:

- Terveystieteiden ajanvaraus ja neuvonta
- Lääkärin vastaanotto
- Sairaanhoidajan vastaanotto
- Laboratoriopalvelut

- Vuodeosasto sairaalahoitoa tarvitseville
- Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- Rokotukset
- Hammaslääkärin ja suuhygienistin vastaanotto
- Fysioterapia

Maahanmuuttajille järjestetään samat terveyspalvelut kuin muillekin kuntalaisille. Tarvittaessa käytössä on tulkkauksen palvelu.

Tarkempaa tietoa terveydenhuoltopalveluista saa osoitteista:

<https://www.tohmajarvi.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut>

<https://www.siunsote.fi/>

Terveyskeskuksen ajanvaraus ja neuvonta, 013-3302342 (ma-pe klo 8–16)

Siun Soten päivystysapu terveysaseman ollessa suljettu, p. 116 117

4.3 SOSIAALISTEN SUHTEIDEN JA KONTAKTIEN MAHDOLLISTAMINEN

4.3.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut ovat alle kouluikäisille lapsille ja lapsiperheille suunnattuja palveluita. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvamista ja hyvinvointia. Varhaiskasvatus muodostuu päivähoidon eri muodoista; päiväkodeista ja perhepäivähoidosta. Maahanmuuttajalapsen sijoitetaan päivähoitoon tasavertaisesti muiden lasten kanssa. Varhaiskasvatuksen tavoitteet maahanmuuttajataustaisten lasten osalta perustuvat yleisiin varhaiskasvatuksen tavoitteisiin. Jokaiselle lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan lapsen yksilölliset tarpeet kielen oppimisessa ja kotoutumisessa.

Lisätietoja antavat:

Varhaiskasvatuksen päällikkö, 0401054120

Varhaiskasvatuksen sihteeri, 0401054121

4.3.2 Esi- ja perusopetus

Lapsen oppivelvollisuus alkaa normaalisti sinä vuonna, kun hän täyttää 7 vuotta. Perusopetus noudattaa Suomen koulujärjestelmää.

Tohmajärven kunta on valittu mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Kokeilu on alkanut elokuussa 2021 ja kestää toukokuulle 2024 saakka.

Kokeilu kohdistuu vuonna 2016 ja 2017 syntyneisiin lapsiin.

2016 syntyneet lapset osallistuvat esiopetukseen lukuvuosina 2021–2022 ja 2022–2023 eli kahden lukuvuoden ajan ennen perusopetuksen alkamista.

2017 syntyneet lapset kutsutaan kaksivuotiseen esiopetukseen lukuvuosiksi 2022–2023 ja 2023–2024.

Ministeriön päätös määrittää sen, ketkä lapset kuuluvat koeryhmään ja ketkä verrokkiryhmään.

Tohmajärven kunnassa kaksivuotisen esikoulun kokeiluun lukuvuonna 2021–2022 osallistuvat kokeilutoimipaikat ovat:

Käenpesän päiväkoti, ryhmä Västäräkit puh. 0503651884

Kemien esiopeutus, ryhmä Kirjosiepot (Sivistyskeskus Ahjo os. Kirkkotie 10 A) puh. 0504306444

Tikkalan päiväkoti, ryhmä Peurankellot puh. 0401054171

Lukuvuonna 2022–2023 kokeilutoimipaikat ovat:

Käenpesän päiväkoti, ryhmä Västäräkit puh. 0503651884

Tikkalan päiväkoti, ryhmä Peurankellot puh. 0401054171

Esi- ja perusopetus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Opetus on suomenkielistä. Vieraskielisille lapsille järjestetään tarpeellinen määrä valmistavaa opetusta. Ellei erillistä valmistavan opetuksen ryhmää muodostu, voidaan lapsi integroida omaa ikäryhmäänsä alemmalle luokka-asteelle ja tarvittavilla toimenpiteillä räätälöidä valmistavaa opetusta. Valmistavassa opetuksessa painopiste on suomen kielen opetuksessa. Lisäksi painotetaan oppilaan oppimisvalmiuksien kehittämistä, sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Koulujen kerhotoyllä pyritään myös lisäämään maahanmuuttajaoppilaiden kotoutumista. Esi- ja perusopetus pyritään antamaan lähikoulussa.

Maahanmuuttajaoppilailla on käytössä esi- ja perusopetuksen oppilashuollon palvelut.

Lisätietoja antavat:

Varhaiskasvatuksen päällikkö, 0401054120

Maiju Lassilan koulun rehtori, 0505746581

4.3.3 Kulttuuri

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan syrjäytymisen ehkäiseminen. Tohmajärven kunta järjestää kulttuuritapahtumia ja pyrkii luomaan edellytykset omaehtoiselle kulttuurin tekemiselle.

Keski-Karjalan Musiikkiopisto toimii alueellaan musiikin ja tanssin taiteen perusopetuksen oppilaitoksena. Musiikkiopisto voi tarjota maahanmuuttajille kotouttamisen helpottamiseksi mm. konsertti- ja musiikkileikkikouluvierailuja sekä workshop-tyylistä maahanmuuttajia osallistavaa toimintaa järjestettäväksi vastaanottokeskuksen tai musiikkiopiston tiloissa. Tämän lisäksi on paikkoja musiikkiopiston yksilöopetuksessa. Alle kouluikäisille on tarjolla musiikin varhaiskasvatuksen ryhmiä (muskari). Muutkin musiikkiopiston tarjoamat opintokokonaisuudet ovat tarjolla maahanmuuttajille samoin periaattein kuin muille kuntalaisille. Kielitaito huomioidaan opintoja suunniteltaessa.

Keski-Karjalan musiikkiopistosta löytyy tarjontaa kaikenikäisille musiikista kiinnostuneille.

Lisätietoja kotisivuilta osoitteesta:

www.kkmo.fi tai sähköpostilla musiikkiopisto@tohmajarvi.fi

4.3.4 Liikuntatoimi

Liikunta edistää yksilöiden hyvinvointia ja tukee lasten ja nuorten kasvua. Tohmajärven kunnan liikuntatoimi järjestää monipuolista liikunnallista toimintaa kerhojen, tapahtumien, tempausten ja retkien muodossa. Liikuntatoimi lainaa myös liikuntavälineitä tarvittaessa (mm. polkupyöriä, suksia, lumikenkiä jne.) Lisäksi liikuntatoimi tukee erilaisia järjestöjä heidän toiminnassaan esim. rahallisella avustuksella tai tarjoamalla ilmaisia harrastuspaikkoja.

Kunnan liikuntapaikkoja:

- Liikuntahalli ja kuntosali
- Lähiliikuntapaikka
- Hiihtoladut
- Uimarannat
- Retkeilyreitit
- Urheilu- ja luistelukentät
- Frisbeegolfradat
- Tenniskentät

4.3.5 Nuorisotoimi

Nuorisotoimi tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. Nuorisopalveluihin kuuluvat mm. nuorisotila kunnan keskustassa. Tilalla käyminen on avointa kaikille. Nuorisotoimi järjestää myös erilaisia tapahtumia eri ikäisille vuodenajasta riippumatta. Koulunuorisotyö on yksi nuorisotoimen työmenetelmistä, siinä tavataan nuoria viikoittain koululla järjestettävän toiminnan parissa. Kerhotoimintaa on järjestetty nuorisotoimen omana toimintana ja kaudesta 2021-2022 on pyritty monipuolistamaan kerhotoimintaa Harrastamisen Suomen malli – hankkeen avulla, tarjoamalla kansainvälisyyttä edistävää kerhotoimintaa. Nuorisotoimella on mahdollisuus tukea nuorisotyötä tekeviä järjestöjä ja yhdistyksiä. Nuoriso- ja liikuntatoimi tarjoavat vuosittain 2-4 nuorelle kesätöitä. Liikunta- ja nuorisotoimi tekevät tiivistä yhteistyötä, molempien palvelut ovat myös maahanmuuttajien käytössä.

Kunnassa toimii myös etsivä nuorisotyöntekijä, jonka työnkuva on tavoittaa alle 29 – vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työelämän ulkopuolella tai tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Häneen voi olla myös yhteydessä, jos tarvitsee tukea tulevaisuudensuunnitelmien suhteen (työelämä, opiskelupaikka), asiointiin (Kela, Te- Palvelut, Sosiaalipalvelut) tai sopivan terveystalteen löytymiseen.

Lisätietoja antavat:

Liikunnanohjaaja, 0401054118

Vapaa-ajanohjaaja, 0401054130

Nuoriso-ohjaaja, 0401054117

Etsivä nuorisotyöntekijä, 0505294275

4.3.6 Kirjasto

Kirjastolla on sivistys- ja kulttuuritehtävä. Kirjasto tarjoaa myös pääsyn monipuolisiin tietoaisteihin ja antaa mahdollisuuden käyttää tietotekniikkapalveluita. Kirjasto pyrkii tukemaan maahanmuuttajien kotoutumista esimerkiksi tarjoamalla suomen kielen oppikirjoja ja selkokielisiä kirjoja. Maahanmuuttajien oman äidinkielen ylläpitämistä pyritään tukemaan mahdollisuuksien mukaan. Kirjasto pyrkii toimimaan avoimena matalan kynnyksen tilana.

Tohmajärven kirjasto toimii myös omatoimikirjastona. Kirjastossa voi siis näin ollen asioida myös yleisten aukioloaikojen ulkopuolella. Sisään kirjastoon pääsee kirjastokortilla ja tunnusluvulla. Ennen sitä on tehtävä omatoimisopimus, joka on henkilökohtainen. Alle 15 – vuotiaalle sopimus tehdään yhdessä huoltajan kanssa. Omatoimikirjasto on avoinna päivittäin klo 7–21. Kirjasto sijaitsee Sivistyskeskus Ahjossa, osoitteessa Kirkkotie 10 a, 82600 Tohmajärvi.

Lisätietoja:

Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, 0401054110

TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

4.4 ASUMINEN JA ASUMISPALVELUT

Asunnot

Tohmajärven kunta vuokraa vuokra-asuntoja.

OP Koti Kiteen Seutu Oy LKV vuokraa kuntakonserniin kuuluvan KOY Tohmajärven Tikankontin vuokra-asuntoja.

Lisätietoja asuntojen sijainnista ja varustelutasosta osoitteessa: www.tohmajarvi.fi

Asunto voidaan järjestää vapautuvasta vuokra-asuntokannasta hakemuksen perusteella.

[Vuokra-asunnot Tohmajärvi - tohmajarvi.fi](http://www.tohmajarvi.fi)

Hakeminen

Tohmajärven kunnan asuntopalveluiden kautta vuokrattavia asuntoja ja OP Koti Kiteen Seutu Oy LKV:n vuokraamia asuntoja voi hakea samalla, joko sähköisellä asuntohakemuksella tai paperilomakkeella.

Vuokra-asuntohakemus löytyy kunnan kotisivulta www.tohmajarvi.fi. Hakemuksen saa myös kunnan teknisestä toimistosta ja OP Koti Kiteen Seutu Oy LKV:n toimistolta. Hakemus allekirjoitetaan ja päivätään. Asuntohakemukseen liitettävät tarvittavat selvitykset (liitteet) on kerrottu hakemuslomakkeessa.

Vuokra-asuntoihin on jatkuva haku. Hakemus on voimassa 3 kuukautta. Tämän jälkeen hakemuksen voi uusia esimerkiksi soittamalla.

Hakemuksen palautus

Kunnan vuokra-asunnot:

Postitse: Tohmajärven kunta, Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi

Tuomalla tekniseen toimistoon: Kauppakatu 4 (2.krs), 82600 Tohmajärvi

Tikankontin vuokra-asunnot:

Postitse tai tuotuna: OP Koti Kiteen Seutu Oy LKV, Kauppakatu 4, 82600 Tohmajärvi

Tarkempaa tietoa asuntopalveluista ja yhteystiedot osoitteessa:

www.tohmajarvi.fi

4.5 TULKKAUS- JA KÄÄNNÖSPALVELUT

Maahanmuuttajilla on oikeus saada tulkkauspalveluja virallisiin asioimistilanteisiin. Tulkkipalveluista ja niihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään eri laeissa. Tulkitsemisesta ja kääntämisestä säädetään mm. hallintolaissa, ulkomaalaislaissa, kielilaissa, laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, laissa potilaan asemasta ja oikeuksista sekä laissa kotoutumisen edistämisestä.

Viranomaisen on hankittava ja kustannettava tulkki tai huolehdittava kustannuksellaan kääntämisestä asioissa, jotka voivat tulla vireille viranomaisten aloitteesta. Palvelujen järjestäjien on hyvä muistaa, että maahanmuuttajalla voi olla erityisesti kuntaan muuton alkuvaiheessa ns. kotoutumisaikana tarve saada selvästi enemmän aikaa asian ymmärtämiseen, pystyäkseen toimimaan kuten kantaväestöön kuuluvat asiakkaat. Kuntaan muuton alkuvaiheessa on tarpeen käyttää enemmän aikaa palvelujen ja toimintatapojen selittämiseen sekä neuvontaan asiakkaan omalla äidinkielellä. Tulkkauksen aktiivisella käytämisellä voidaan vähentää turhia käyntejä sekä väärinymmärryksiä ja säästää työntekijöiden aikaa.

Viranomaisen on velvollinen tarvittaessa järjestämään tulkkaus- ja käännöspalveluita kaikille pysyvämmiin Suomessa asuville maahanmuuttajille. Kunkin kaupungin hallintokunta varaa vuosittain talousarviossaan tarvittavat määrärahat maahanmuuttajien kotouttamistoiimiin sekä tulkkauksiin. Maahanmuuttoasiat koskevat kaikkia hallintokuntia sekä palvelusektoreita.

Tulkkauspalvelun käyttö ja konkreettiset ohjeet ovat tärkeä tieto käytännön työtä tehdessä ja asiakkaita kohdatessa.

Tulkkauspalvelut on kilpailutettu koko maakunnan alueella, myös Siun sote mukana samassa kilpailutuksessa.

Kunnan edustaja tilaa tulkin puhelimitse, sähköpostitse tai sähköisen tilausjärjestelmän kautta.

Käytettävissä olevat tulkkaustyypit:

- Läsnaolotulkkaus (Pohjois-Savon Tulkikeskus, Tultra Oy, Hyvinkään Tulkkipalvelu)
- Puhelintulkkaus (Tultra Oy, Oulan Tulkkauspalvelut Oy, Kouvolan Tulkikeskus Oy)
- Ilmoitustulkkaus (Tultra Oy, Oulan Tulkkauspalvelut Oy, Kouvolan Tulkikeskus Oy)
- Videotulkkaus (Pohjois-Savon Tulkikeskus, Tultra Oy, Joensuun Tulkikeskus)

Kunnan edustaja voi tilata tulkin puhelimitse, sähköpostitse tai sähköisen ajanvarausjärjestelmän kautta.

4.6 HENKILÖKOHTAISEN KOTOUTUMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Suomen tai ruotsin kielen opiskelun lisäksi kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia maahanmuuttajan oman äidinkielen opetuksesta, yhteiskuntaan perehdyttävästä opetuksesta, luku- ja kirjoitustaidon sekä perusopetusta täydentävästä opetuksesta, kotoutumiskoulutuksesta ja muista kotoutumista yksilöllisesti edistävistä toimenpiteistä.

Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan, jos hän on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla tai jos hän saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetun lain mukaista toimeentulotukea. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös muulle maahanmuuttajalle, jos hänen arvioidaan alkukartoituksen perusteella tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden (1) vuoden ajaksi.

Kunta ja työ- elinkeinotoimisto laativat kotouttamissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Jos maahanmuuttajalla ei ole tarkoituksenmukaista olla te-palveluiden asiakas, vastaa kunta kotouttamissuunnitelman laatimisesta. Laki kotoutumisen edistämisestä 13§.

5 NEUVONTA- JA OHJAUSTOIMINNAN VAHVISTAMINEN

Tohmajärven kuntaan palkataan 6/2022 alkaen alustavasti kesän ajaksi henkilö, joka toimii maahanmuuton neuvonnan parissa. Kyseinen henkilö toimii yhdyshenkilönä kunnan ja maahanmuuttajien sekä kunnan ja 3. sektorin toimijoiden välillä. Työntekijä organisoii myös lahjoitus- ja hätämajoitusasiat yhdessä paikallisten yhdistysten kanssa.

6 KOTOUTTAMISTOIMIJOIDEN OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

Kielitaidon kehittäminen niille toimijoille, jotka ovat maahanmuuttotyössä mukana. Koulutuksia ulkopuolisilta tahoilta vahvistamaan osaamista.

7 KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Kotouttamisohjelman toteuttamisen seuranta tapahtuu vuosittain Tohmajärven kunnan kutsusta.

8 TIEDOTUS

Maahanmuuttajille tapahtuva yleinen tiedotus tapahtuu tavanomaisia tiedotusvälineitä hyväksi käyttäen. Materiaalia eri kielillä pyritään tarjoamaan mm. TE-toimistossa, kunnissa, virastoissa ja liikepaikoissa.

LÄHTEET

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta.

30.12.2010/1386 Laki kotoutumisen edistämisestä